

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 18Csp/190/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122210949
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Vitteková PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8122210949.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou PhD. v spore žalobcu: Rozhlas a televízia Slovenska, Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 47 232 480, proti žalovanému: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX,XX, D. XXX XX, o zaplatenie 184,04 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 111,90 eur, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

Žalobca m á nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 21,60 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 26.9.2022 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 184,04 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že rozhlas a televízia Slovenska je verejnoprávna inštitúcia zriadená na základe zák. č. 532/2010 Z.z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalobca je aktívne vecne legitimovaný na podanie tohto návrhu podľa § 4 ods. 1 a § 10 ods. 5 zák. č. 340/2012 Z.z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 340/2012“). Žalovaný je zo zákona platiteľom úhrady za služby verejnosti (ďalej len „úhrada“) podľa § 3 písm. a) Zákona vo výške 4,64 eur podľa § 6 ods. 1 Zákona s periodicitou platenia úhrad: mesačná, v zmysle § 7 Zákona. Kontrolou úhrad v zmysle § 8 Zákona zistil, že žalovaný ku dňu podania tohto návrhu na tunajší súd nezaplatil úhradu v zmysle Zákona za obdobie 1.11.2015-31.5.2022 (ďalej len „žalované obdobie“). Žalobca v zmysle § 10 ods. 2 Zákona písomnou výzvou zo dňa 5.5.2022 odoslanou prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s., vyzval žalovaného na zaplatenie omeškanej úhrady a na zaplatenie poštových sadzieb súvisiacich s odoslaním výzvy. Nakoľko žalovaný nezaplatil úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia uvedenej výzvy, je žalovaný povinný v zmysle § 10 ods. 3. Zákona zaplatiť aj pokutu. Dlh žalovaného predstavuje sumu 167,04 eur, ktorý pozostáva z 36 neuhradených mesačných predpisov za žalované obdobie.

Žalovanému bola žaloba doručená do vlastných rúk dňa 27.12.2022, doposiaľ sa k nej nevyjadril.

Podľa § 297, veta druhá, písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur.

Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

V tomto prípade žalovaný nepoprel skutkové tvrdenia uvedené v žalobe. To znamená, že platí fikcia o ich nespornosti. Nakoľko aj hodnota sporu neprevyšuje 1.000 eur a je splnená aj podmienka jednoduchého právneho posúdenia veci v zmysle § 297 veta druhá písm. b) CSP, súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania. V zmysle § 219 ods. 3 CSP rozsudok verejne vyhlásil dňa 1.3.2023 o 08:55 hod. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu od 1.2.2023.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

Žalobca je verejnoprávna inštitúcia zriadená na základe zák. č. 532/2010 Z.z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Žalovaný je fyzická osoba, ktorá prijíma službu poskytovanú žalobcom.

Z prehľadu predpisov a platieb vyplýva, že nedoplatok predstavuje 67,06 EUR.

Listom zo dňa 5.5.2022 bol žalovaný vyzvaný na úhradu nedoplatku za kontrolované obdobie od 1.4.2008 vo výške 169,14 eur (vrátane poštových sadzieb). Predmetnú výzvu prevzal žalovaný dňa 16.5.2022.

Žalobca si uplatnil zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 17 eur a poštových sadzieb spojených s vymáhaním vo výške 2,10 eur. Podľa potvrdenia Slovenskej pošty zo dňa 21.2.2022 bola tarifná cena pre produkt Úradná zásielka v období od 1.3.2022 vo výške 2,10 eur za kus (pri podaji cez elektronický podací hárok).

Zistený skutkový stav súd právne posúdil:

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa 54a OZ, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 100 ods. 2 OZ, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 340/2012 Z.z., vyberateľom úhrady a príjemcom úhrady je Rozhlas a televízia Slovenska.

Podľa § 3 písm. a) zákona č. 340/2012 Z.z., platiteľ úhrady (ďalej len „platiteľ“) je fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome.

Podľa § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 340/2012 Z.z., platiteľ podľa § 3 písm. a) platí úhradu 4,64 eura za každý aj začatý kalendárny mesiac.

Podľa § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 340/2012 Z.z., povinnosť platiť úhradu vzniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom sa osoba stala platiteľom, a zaniká posledný deň kalendárneho mesiaca, v ktorom osoba prestala byť platiteľom. Úhrada sa platí mesačne; úhradu za príslušný kalendárny mesiac je platiteľ povinný zaplatiť do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca.

Podľa § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 340/2012 Z.z., platiteľ, ktorý nezaplatí úhradu podľa § 7, je v omeškaní so zaplatením úhrady. Ak vyberateľ úhrady zistí, že platiteľ je v omeškaní so zaplatením úhrady, je povinný ho písomne vyzvať do 60 dní od zistenia tejto skutočnosti na zaplatenie tejto úhrady a na zaplatenie poštových sadziieb súvisiacich s odoslaním výzvy na zaplatenie úhrady. Ak platiteľ podľa § 3 písm. a) nezaplatí úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia výzvy podľa odseku 2, platiteľ je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu 17 eur.

Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 340/2012 Z.z., nárok na zaplatenie úhrady, s ktorou je platiteľ v omeškaní, pokuty podľa odsekov 3 a 4 a poštových sadziieb je povinný vyberateľ úhrady uplatniť na súde.

Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že uplatnený nárok vychádza zo spotrebiteľského vzťahu. Súd nevidí dôvod na odklon od právneho názoru vysloveného v rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co 26/2022, 22Co 16/2022, 13Co 22/2022, 1Co 10/2022, 8Co 5/2022, 23Co 100/2017 a v plnom rozsahu na ne poukazuje.

Žalovaný vystupuje v pozícii faktického spotrebiteľa, pri ktorom základom plnenia je odber elektrického prúdu. Je nepochybné, že povinným subjektom je fyzická osoba, ktoré prijíma službu a právny vzťah nevzniká ex lege, ale na základe zloženej právnej skutočnosti, kde pristupuje k zákonnej povinnosti zložka existencie spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej s poskytovateľom služieb elektriny. Podľa názoru súdu ide o faktický spotrebiteľský vzťah, keďže výkladom a contrario, ak by absentovala spotrebiteľská zmluva o dodávke elektriny zakladajúca prezumpciu existencie prijímača, nevznikol by ani záväzok plniť.

Žalobca samotný svoj nárok preukazuje existenciou spotrebiteľskej zmluvy – prvotnej zmluvy o odbere elektriny (§ 3 písm. a) zákona č. 340/2012 Z.z.

Ak teda tento „pridružený vzťah“ má byť nejakým spôsobom právne posúdený, musí byť posúdený v súlade s prvotnou zmluvou (o dodávke elektriny), od ktorej sa odvíja a ktorá spotrebiteľskou zmluvou nepochybne je. V tomto smere zákon zaraďuje pod režim spotrebiteľského práva nielen spory zo spotrebiteľských zmlúv, ale aj spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou (porov. slovo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou v § 290 CSP).

Povaha právnej veci má ďalej význam aj pri otázke prihladania na premlčanie aj bez návrhu (§ 54a OZ). Premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, od kedy sa právo mohlo uplatniť prvý raz.

Žalovanému ako odberateľovi elektriny vznikla povinnosť platiť úhrady za služby poskytované žalobcom v oblasti rozhlasového vysielať a televízneho vysielať v zmysle zákona č. 340/2012 Z.z. vo výške 4,64 eur mesačne. V konaní nebolo sporné, že žalovaný plnil žalobcovi nepravidelne. Z prehľadu platieb súd zistil, že žalovaný plnil niektoré mesiace viac ako podľa zákona mal (namiesto sumy 4,64 eur sumy 9,28 eur a 13,92 eur), preto sa súd musel najprv vyporiadať s otázkou započítania týchto súm.

Z obsahu spisu neplynie, že by žalovaný určil, na vyrovnanie ktorého dlhu (za aký mesiac) plní a v tomto smere neuviedol súdu žiadne skutočnosti.

„V prípade, že plnenie nestačí na vyrovnanie všetkých dlhov u toho istého veriteľa a že dlžník pri plnení neurčil, ktorý z viac dlhov (prípadne v akej časti) chce vyrovnať, neprechádza právo voľby, ktorý z viac dlhov bol uhradený, príp. v akej výške, na veriteľa. Pri splnení dlhu veriteľ totiž môže prejavíť svoju vôľu len v jednostrannom právnom úkone, ktorým plnenie prijme (ak si to vyžaduje povaha predmetu plnenia), a jeho prípadná vôľa, na ktorý z viac dlhov si plnenie započíta (ak nestačí poskytnuté plnenie na úhradu všetkých dlhov dlžníka), nemá žiadnu právnu relevanciu. Pri úvahe, ktorý z dlhov bol za tejto situácie vyrovnaný, potom možno vychádzať buď zo zásady priority (prednostného vyrovnanie niektorého z viac dlhov, založeného napríklad na dobe ich splatnosti, na úrovni ich zabezpečenia, na ich povahe a pod.) alebo zo zásady proporcionality (pomerného vyrovnanie všetkých dlhov). Ak sa nemôže uplatniť zásada priority, nakoľko pravidlá stanovené pre prednostné vyrovnanie dopadajú na viac dlhov, je treba postupovať – ako je zrejmé z povahy veci – podľa zásady proporcionality.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 326/2004). S poukazom na vyššie uvedené súd vychádzal zo zásady priority tak, že plnenie nad rámec mesačnej platby 4,64 eur prisúdil k pohľadávke žalobcu najskôr splatnej a túto považoval touto platbou za uhradenú.

V roku 2015 (počínajúc novembrom v zmysle podanej žaloby) neboli vykonané úhrady za 11/15 ani 12/15. V roku 2016 bola vykonaná úhrada len za 06/16. V roku 2017 bola zaplatená úhrada za mesiac 02/17, 05/17, 09/17. V roku 2018 nebola zaplatená úhrada za mesiac 01/18, 02/18, 03/18, 04/18, 08/18 a 09/18. V roku 2019 nebola zaplatená úhrada za mesiac 03/19, 04/19 a 12/19. V roku 2020 nebola zaplatená úhrada za mesiac 01/20, 02/20, 03/20, 05/20, 06/20, 07/20 a 12/20. V roku 2021 nebola zaplatená úhrada za mesiac 01/21, 04/21, 06/21, 08/21, 09/21, 11/21 a 12/21. V roku 2022 nebola vykonaná do mája 2022, vrátane žiadna úhrada.

V mesiaci 05/2018 žalovaný uhradil 9,28 eur, z čoho 4,64 eur bolo pripočítané na vyrovnanie dlhu najskôr splatného, teda za 11/15. Platba v mesiaci 06/18 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 12/15. Platba v mesiaci 07/18 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 01/16. Platba v mesiaci 11/18 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 02/16. Platba v mesiaci 12/18 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 03/16. Platba v mesiaci 06/19 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 04/16. Platba v mesiaci 07/19 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 05/16. Platba v mesiaci 04/20 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 07/16. Platba v mesiaci 08/20 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 08/16. Platba v mesiaci 09/20 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 09/16. Platba v mesiaci 10/20 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 09/16. Platba v mesiaci 03/21 vo výške 9,28 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 11/16. Platba v mesiaci 10/21 vo výške 13,92 eur bola nad rámec 4,64 eur pripočítaná na vyrovnanie dlhu za 12/16 a 1/17.

Nezaplatené zostali úhrady za obdobie od 03/2017 do 05/22 tak, ako sú uvedené v bode 19 tohto rozsudku.

Úhrada sa platí mesačne; úhradu za príslušný kalendárny mesiac je platiteľ povinný zaplatiť do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa 15.12.2022, úhrady uplatnené pred novembrom 2019 vrátane, keďže splatnosť úhrady za mesiac december 2019 nastala dňa 31.12.2019, sú premlčané. Nárok na úhradu za mesiac november 2019

premlčaný nie je, keďže splatnosť úhrady nastala dňa 30.11.2019, t.j. v rámci premlčacej doby. Premlčaný je teda uplatnený nárok za obdobie od 1.11.2015 do 30.11.2019.

V období od 12/2019 – 05/2022 (koniec žalovaného obdobia podľa žaloby) ostali podľa predloženého predpisu platieb nezaplatené úhrady za 12/19, 01/20, 02/20, 03/20, 05/20, 06/20, 07/20, 12/20, 01/21, 04/21, 06/21, 08/21, 09/21, 11/21, 12/21, 01/22, 02/22, 03/22, 04/22 a 05/22, t.j. úhrada za 20 mesiacov á 4,64 eur, spolu vo výške 92,80 eur.

So zreteľom na uvedené žalobcovi vznikol nárok na zaplataenie úhrad za obdobie od 12/2019 vo výške 92,80 eur. Okrem zaplataenia tejto sumy vznikol žalobcovi nárok požadovať aj zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 17 eur (§ 10 ods. 3 zákona č. 340/2012 Z.z.) a poštovného za zaslanie výzvy (§ 10 ods. 2 zákona č. 340/2012 Z.z.) vo výške 2,10 eur. Súd teda žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplataenie sumy 111,90 eur (92,80 eur + 17 eur + 2,10 eur).

O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP. Žalobca bol úspešný v rozsahu 60,80% a neúspešný v rozsahu 39,20%, a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 21,60 % (60,80 – 39,20). O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.